SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM RAPORU 2024

TÜR KORUMA EYLEM PLANI

Büyükçekmece Gölü

Yüzölçümü : 5128 ha
Boylam : 28,55ºD
Enlem : 41,09ºK
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 0 m - 60 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Çatalca, Büyükçekmece

■ **Alanın Tanımı:** ÖDA, İstanbul'un batısındaki yerleşim yerlerinden biri olan Büyükçekmece'de, Karasu Çayı'nın Marmara Denizi'ne döküldüğü yerde oluşmuş sığ bir kıyı gölüdür. Göl, içme suyu amaçlı kullanılmak üzere, etrafına ve denize yakın kısmına yapılan seddeler ile derinleştirilmiş, baraj haline dönüştürülmüştür. ÖDA'nın etrafı endüstriyel alanlar, tarım ve yerleşim alanları ile çevrilidir.

■ **Habitatlar:** ÖDA; Karasu ve diğer dereler boyunca uzanan sulak çayırlar, sazlıklar, çamur düzlükleri ve güneyde üzerinde adacıklar bulunan hafif tuzlu bir göl, tarım alanları ile küçük meşe ve maki topluluklarından oluşur.

■ **Türler:** ÖDA, farklı tür gruplarını bir arada barındıran bir sulakalandır. Nesli küresel ölçekte tehlike altında çokbaşlı köygöçüren (*Cirsium polycephalum*) adlı bitki türü ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.

Sukuşları için önemli üreme, göç ve kışlama alanıdır. Alanda kuluçkaya yatan önemli türler arasında pasbaş pakta (*Aythya nyroca*), uzunbacak (*Himantopus himantopus*), küçük balaban (*Ixobrychus minutus*) ve sumru (*Sterna hirundo*) yer alır. Göç döneminde binlerce leylek (*Ciconia ciconia*), Akdeniz martısı (*Larus melanocephalus*) ve küçük martı (*Larus minutus*) konaklar. ÖDA, elmabaş patka (*Aythya ferina*), sakarca kazı (*Anser albifrons*) ve nesli küresel ölçekte tehlike altında Sibirya kazı (*Branta ruficollis*) için önemli kışlama alanıdır.

Alan, nesli küresel ölçekte tehlike altında olan adi tosbağa (*Testudo graeca*) için önemlidir. Ayrıca bölgesel ölçekte önem taşıyan *Rhodeus sericeus amarus* adlı içsu balığı yaşamaktadır.

■ **Alan Kullanımı:** İçme suyu amaçlı kullanılan Büyükçekmece Gölü'nün güneyinde kentsel yerleşimler bulunmaktadır. Göl çevresi kuzeydeki geniş ovalara kadar büyük oranda tarım amaçlı kullanılmaktadır. Öte yandan gölün hemen batısında orta büyüklükte bir taş ocağı ve gölün güneybatısında çimento fabrikası bulunur. ÖDA'da İstanbul ilinin rekreasyon ihtiyacını karşılayacak aktiviteler de yapılır. Özellikle Bahçeşehir yerleşimi ve yakındaki eğitim amaçlı tesisler nedeniyle alan her geçen gün daha çok kullanılmaktadır.

■ **Tehditler:** Alan üzerindeki ana tehditlerin başında endüstriyel (özellikle Çatalca Organize Sanayi Bölgesi) ve kentsel genişleme gelir.

Alanın kuzeyindeki sazlık ve çamur düzlüklerinde kışlayan veya üreyen türleri tehdit eden yasadışı avcılık alan için önemli tehditlerden bir diğeridir.

■ **Koruma Çalışmaları:** Alan düzenli bir şekilde İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu tarafından izlenmektedir.

Rana ridibunda © Cüneyt Oğuztüzün

■ **Yerel İlgi Sahipleri**

İstanbul Valiliği; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; DSİ Bölge Müdürlüğü; Büyükçekmece Belediyesi; Çatalca Belediyesi; İstanbul'un Su Girişimi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

Büyükçekmece Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Büyükçekmece Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Gökçe delice (*Circus cyaneus*) © Özkan Üner

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Cirsium polycephalum	1	0	_	CR	Var	A1, A2
Anser albifrons - Anadolu ve Güney Karadeniz	0	0	LC	LC	15000 Birey (2006 Kışlama)	B3, C3
Aythya ferina - Avrupa ve Akdeniz	0	0	LC	LC	14036 Birey (1996 Kışlama)	B3, C3
Aythya nyroca - D. Avrupa ve Akdeniz	0	0	NT	VU	5-10 Çift (Üreme)	B1, C1
Branta ruficollis	0	0	VU	VU	75-340 Birey (2006 Kışlama)	A1, B1, C1
Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	5000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Himantopus himantopus - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	15-30 Çift (Üreme)	C1
Ixobrychus minutus	0	0	LC	LC	30-50 Çift (Üreme)	C1
Larus melanocephalus	0	0	LC	LC	10000 Birey (1995 Göç)	A3, B3, C1, C3
Larus minutus - Akdeniz, Karadeniz ve Hazar	0	0	LC	LC	1740-2000 Birey (1991 Göç)	A3, B3, C3
Sterna hirundo - Güney Avrupa	0	0	LC	LC	30-40 Çift (Üreme)	C1
Testudo graeca	0	0	VU	NT	Var	A1, C1
Rhodeus sericeus amarus	0	0	LC	_	Var	C1

Küçükçekmece Havzası

Yüzölçümü : 11715 ha
Boylam : 28,72ºD
Enlem : 41,10ºK
Yükseklik : 0 m - 230 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Çatalca, Gaziosmanpaşa, Küçükçekmece, Büyükçekmece, Avcılar
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı

■ **Alanın Tanımı:** ÖDA; İstanbul'un 15 kilometre batısında, Avcılar ve Küçükçekmece ilçe sınırları içinde yer alır. Alanı Sazlıdere, Nakkaşdere ve Hadımköy dereleri besler. En derin noktası 20 metrelik hafif tuzlu bir dalyan olan Küçükçekmece Gölü'nün etrafı, kalkerli mera toplulukları, kuru fundalıklar ve tarım arazileriyle çevrilidir. Kapıkule ve Eskiköy sınır kapılarına bağlanan demiryolu hattı Küçükçekmece Gölü'nün doğu ve kuzey kıyılarını izlemektedir. Gölün güney sahili ise Marmara Denizi'ne paralel ince bir sahil şeridiyle çevrilidir. Göl, kış aylarında yüksek sayılarda sukuşu barındırır.

■ **Habitatlar:** ÖDA, göl ekosistemi, tarım alanları, sazlık alanlar, maki toplulukları, kuru fundalıklar, meşe ormanları ve küçük yerleşim birimlerinden oluşur. Hafif tuzlu bir dalyan olan Küçükçekmece Gölü'nün kuzeyindeki Altınşehir ve batıdaki Firuzköy kıyılarında geniş sazlıklar bulunmaktadır. Bölgede doğal yapısını korumuş başlıca alanlar gölün doğu kıyısında bulunan Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi ve askeri alan sınırları içindeki yerlerdir. Gölün özellikle batı kesiminde tarım için elverişli geniş araziler bulunur. Göl kıyısının kuzeyinde, bir kısmı çamura batmış olan arıtma tesisi dolgusu, yapay kum ve çamur düzlükleri, gölcükler, sazlar kuş türleri için önemli bir yaşam alanı sağlamıştır.

■ **Türler:** ÖDA, farklı tür gruplarını bir arada barındıran sulakalan sistemidir. Alanda, dünyada dar bir dağılıma sahip olan *Veronica turrilliana* adlı bitki türü ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.

Sukuşları için önemli üreme ve kışlama alanıdır. Küçükçekmece Gölü, göç döneminde küçük karabataklar (*Phalacrocorax pygmeus*) ve binlerce leylek (*Ciconia ciconia*) için önemlidir. Alan ayrıca karabatak (*Phalacrocorax carbo*) ve nesli küresel ölçekte tehlike altında olan dikkuyruğun (*Oxyura leucocephala*) kışlama popülasyonları için de önemli bir sulakalandır.

ÖDA, nesli küresel ölçekte tehlikede olan beyazkesicidişli körfare (*Nannospalax leucodon*) memeli türünü barındırır. Nakkaşdere üzerinde nadir bir tür olan benekli kaplumbağa *(Emys orbicularis)* yaşamaktadır.

Bavius (*Pseudophilotes bavius*) ve yalancı apollo (*Archon apollinus nikodemusi*) adlı kelebek türleri için önemli bir yayılış alanıdır.

■ **Alan Kullanımı:** Küçükçekmece Gölü'nün çevresi eğitim, araştırma ve konut amaçlı yerleşim alanlarıyla çevrilidir. Gölde balık avı yapılmaktadır ve kıyısında balıkçı barınakları bulunur. ÖDA'nın kuzeyinde çayır ve fundalıklarla kaplı meralarda azalmakla birlikte hayvancılık yapılmaktadır.

■ **Tehditler:** Alan üzerindeki en ciddi tehdit kirliliktir. Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi laboratuvarının sıvı atıkları 1997 yılına kadar göle boşaltılmıştır. Eski Halkalı çöplüğünden sızan suların, yeraltı suyu ile etkileşerek göle akma olasılığı halen mevcuttur. Göl çevresindeki endüstriyel tesisler ile kara ve deniz ulaşım araçlarının atıkları nedeniyle gölde ağır metal kirliliği oluşmuştur.

Gölün kıyıları arıtma tesisi inşaatı, TEM otoyolunun yapımı ve yerleşime açma maksadıyla doldurulmuştur. D-100 (Eski adıyla E5) karayolu ve bağlantı yollarının inşası bölgenin doğal yapısına büyük zarar vermiştir. Gölün kuzeyinde bulunan toplu konutların mera alanlarına doğru genişlemesi alanı uzun vadede tehdit etmektedir. Alanın kuzey ve batı kesimlerinde yasadışı avcılık sürmektedir.

■ **Koruma Çalışmaları:** Küçükçekmece Doğa Koruma ve Havacılık Derneği, alanda çeşitli etkinliklerle kirlilik sorununa ve sazlıkların önemine dikkat çekmiştir. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) ve Küçükçekmece Belediyesi, gölü besleyen dereler üzerine kolektör kurma çalışmalarına devam etmektedirler ve projenin iki yıl içinde tamamlanması beklenmektedir. TÜBİTAK ve Yıldız Teknik Üniversitesi ortaklaşa olarak "Küçükçekmece Havzası'nda Çevre Yönetim Modelinin Geliştirilmesi" adlı bir proje yürütmektedir.

■ **Yerel İlgi Sahipleri**
İstanbul Valiliği; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü; İstanbul Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü; Yedi Tepe Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü; Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi; Avcılar Belediyesi; Küçükçekmece Belediyesi; İstanbul'un Su Girişimi; Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Kurumu (TÜRÇEK); İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

Küçükçekmece Havzası önemli doğa alanı topografya haritası

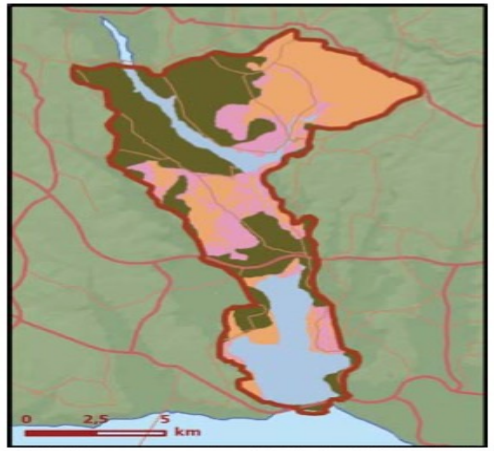

Küçükçekmece Havzası önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Acıbalık (*Rhodeus sericeus amarus*) © Murat Bozdoğan

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Veronica turrilliana	0	0	_	VU	Var	A2, B1
Anthus campestris	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Calandrella brachydactyla	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	6000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Circus aeruginosus	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Emberiza hortulana	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Himantopus himantopus - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Ixobrychus minutus	0	0	LC	LC	5-10 Çift (Üreme)	C1
Lanius minor	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Melanocorypha calandra	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Oxyura leucocephala - Doğu Akdeniz ve İran	0	0	EN	VU	36 Birey (2005 (Kışlama)	A1, B1, C1
Phalacrocorax pygmeus - GD. Avrupa ve Türkiye	0	0	LC	LC	126 Birey (1995 Göç)	C1
Phalacrocorax carbo - Karadeniz ve Akdeniz	0	0	LC	LC	10200 Birey (1993 Kışlama)	B3, C3
Nannospalax leucodon	0	0	VU	_	Var	A1
Triturus karelinii	0	0	LC	LC	Var	C1
Aphanius fasciatus	0	0	DD	LC	Var	C1
Rhodeus sericeus amarus	0	0	LC	_	Var	C1
Archon apollinus nikodemusi	1	0	_	EN	Var	B1,B2, C1
Erebia medusa - Balkanlar ve K. Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Euphydryas aurinia - Kuzey ve Doğu Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1, C1
Glaucopsyche alexis - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Pseudophilotes bavius - Anadolu	0	0	_	EN	Var	B1, C1
Pseudophilotes vicrama - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1

Boğaziçi

Yüzölçümü : 55631 ha
Boylam : 29,12ºD
Enlem : 41,16ºK
Yükseklik : 0 m - 400 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Eyüp, Sarıyer, Beykoz, Şile, Şişli, Ümraniye, Kağıthane, Beşiktaş, Üsküdar, Beyoğlu, Fatih, Zeytinburnu, Eminönü, Kadıköy
Koruma Statüleri : Tabiatı koruma alanı, tabiat parkı, yaban hayatı geliştirme sahası, Boğaziçi Kanunu

■ **Alanın Tanımı:** Boğaziçi; İstanbul Boğazı, Belgrat Ormanı ve Polonezköy Tabiat Parkı ile etrafındaki ormanlık alandan oluşur. Alan, deniz kıyısındaki kumullar, kayalıklar, maki toplulukları, meralar, ormanlar ve gölleri içerir. Boğazın Anadolu yakasının kuzeyinde Riva Çayı'nın deltası ve deltanın açıklarında bir küçük ada bulunur. Kuş göçü için büyük önem taşıyan İstanbul şehir merkezinin bir kısmı, özellikle Haliç bölgesi, alanın sınırları içinde yer almaktadır. ÖDA, Türkiye'de kuş göçünün en iyi izlenebildiği alanlardan biridir. Boğaziçi'nin kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak, geliştirmek ve yapılaşmayı sınırlamak için özel Boğaziçi Kanunu bulunmaktadır.

■ **Habitatlar:** ÖDA, son derece zengin ve çeşitli habitatlara ev sahipliği yapar. Alan; açık deniz alanı, deniz kıyısı maki toplulukları, meralar, kayalıklar, kumul ve sazlıklar, kayın-meşe-gürgen ormanı ve asit karakterli gölleri içerir. ÖDA'nın kuzeydeki önemli kısmı yaprak döken ormanlarla kaplıdır. İstanbul Boğazı, yeryüzündeki nadir coğrafi oluşumlardan biridir ve bu nedenle kendine özgü bir yaşam alanıdır.

■ **Türler:** Alanda yaşayan 24 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Bunlar arasında *Cirsium polycephalum*, *Symphytum pseudobulbosum* ve *Verbascum degnii* en nadir ve hassas türlere örnektir.

Dünyanın en önemli kuş göçü yoğunlaşma alanlarından biri olan ÖDA, yüzbinlerce sukuşu, yırtıcı ve ötücü kuş türüne göç döneminde ev sahipliği yapar. Alan, küçük orman kartalı (*Aquila pomarina*), yılan kartalı (*Circaetus gallicus*), küçük kartal (*Hieraaetus pennatus*), kara çaylak (*Milvus migrans*), leylek (*Ciconia ciconia*) ve kara leylek (*Ciconia nigra*) gibi süzülen kuşların büyük göç nüfusunu barındırır. Alanda binlerce karabatak (*Phalacrocorax carbo*), karabaş martı (*Larus ridibundus*) ve gümüş martı (*Larus cachinnans michahellis*) kışlamaktadır. ÖDA'daki yerleşim alanları gümüş martı, ormanlar ise küçük yeşil ağaçkakan (*Picus canus*) gibi nadir orman türleri için önemli üreme alanlarıdır. İstanbul Boğazı'nın en yaygın türü olan yelkovanların (*Puffinus yelkouan*) nerede üredikleri bugüne kadar saptanamamıştır.

ÖDA, Karadeniz köstebeği (*Talpa levantis*) ve afalina (*Tursiops truncatus*) adında bir yunus türü için önemlidir. Nesli küresel ölçekte tehlikede olan tosbağa (*Testudo graeca*), özellikle Akdeniz'e özgü ormanlar ve yarıkuru çalılıklarda bulunur.

ÖDA, yalancı apollo adlı kelebek türünün nesli tehlike altında ve ülkemize endemik bir alttürünü (*Archon apollinus nikodemusi*) barındırır. Alandaki bölgesel ölçekte tehlike altında olan ve ÖDA kriterlerini sağlayan kelebek türlerinin arasında büyük korubeni (*Glaucopsyche arion*) ve bavius (*Pseudophilotes bavius*) yer alır.

■ **Alan Kullanımı:** ÖDA, uluslararası deniz ticareti için önemli bir geçiş kapısıdır ve Karadeniz'i Akdeniz'e bağlamaktadır.

Boğaziçi, Türkiye'nin en büyük ve yoğun yerleşim alanı olan İstanbul'un merkezinde konumlanmıştır ve bu nedenle metropol yaşamının her türlü etkisi altındadır. Alanın kuzey yarısında ormancılık ile az miktarda hayvancılık ve tarım faaliyetleri yapılmaktadır. Bölgenin dünya ölçeğinde önemli bir kuş göç noktası olması ÖDA'yı geçmişten bu yana hem yabancı hem de yerli kuş gözlemcileri için önemli bir odak noktası haline getirmiştir.

■ **Tehditler:** ÖDA, plansız yapılaşma sorununun en yoğun olarak yaşandığı yerdir. Alanın doğal habitatları yoğun yapılaşma baskısıyla büyük ölçüde tehdit altındadır. Kenti büyük risk altına sokan petrol ve doğalgaz taşımacılık faaliyetleri önemli sorunlardan biridir.

Alandaki çok sayıda tehdit arasında özellikle uzun süre sivil toplum örgütlerinin gündemini oluşturan üçüncü boğaz köprüsü gelir. Köprü, yeni yerleşimlerin oluşmasını başlatarak ÖDA'nın geleceği için büyük tehdit oluşturacaktır.

■ **Koruma Çalışmaları:** Boğaziçi Kanunu, 1983 yılında öncelikle Boğaziçi kıyılarını seyreden alanlarda gecekondu ve benzeri yapılaşma tehdidini uzaklaştırmak ve kültürel ve doğal zenginliklerin zarar görmesini engellemek amacıyla hazırlanmıştır.

İstanbul merkezli pek çok sivil toplum alandaki farklı sorunların çözülmesi için çalışlmaktadır.

■ **Yerel İlgi Sahipleri**

Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürülüğü; İstanbul Valiliği; İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü; 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu; İstanbul İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; Beykoz Belediyesi; Şişli Belediyesi; TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Şubesi; TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi; İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu; İnsan Yerleşimleri Derneği; Doğa ile Barış Derneği.

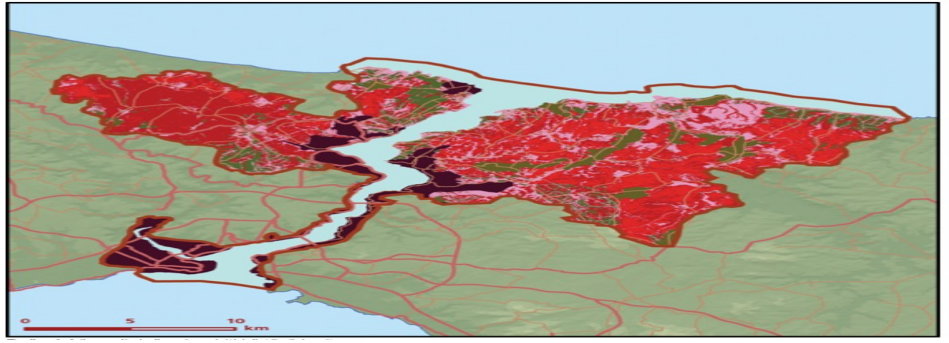

	Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
				K	B		
	Alcea lavateriflora	0	0	_	VU	Var	A2, B1
	Asperula littoralis	1	0	_	VU	Var	A1, A2
	Aubrieta olympica	1	0	_	EN	Var	A1, A2
	Aurinia uechtritziana	0	0	_	VU	Var	A2, B1
	Centaurea hermanii	1	0	_	EN	Var	A1, A2
	Centaurea kilea	1	0	_	EN	Var	A1, A2
	Cirsium polycephalum	1	0	_	CR	Var	A1, A2
	Erysimum aznavourii	1	0	_	_	Var	A2
	Erysimum degenianum	1	0	_	EN	Var	A1, A2
	Heptaptera triquetra	0	0	_	EN	Var	A2, B1
	Hieracium noeanum	1	0	_	VU	Var	A1, A2
	Isatis arenaria	1	0	_	EN	Var	A1, A2
	Jurinea kilaea - Doğu Trakya	0	0	_	VU	Var	B1
	Lathyrus undulatus	1	0	_	VU	Var	A1, A2
	Linum tauricum ssp. bosphori	1	0	_	CR	Var	B1, B2
	Ornithogalum euxinum - Doğu Trakya	0	0	_	EN	Var	B1
	Peucedanum obtusifolium - Doğu Trakya	0	0	_	VU	Var	B1
	Ranunculus thracicus	0	0	_	EN	Var	A2, B1
	Symphytum pseudobulbosum	1	0	_	CR	Var	A1, A2
	Tanacetum heterotomum	1	0	_	VU	Var	A1
	Taraxacum aznavourii	1	0	_	DD	Var	A2
	Taraxacum pseudobrachyglossum	1	0	_	NT	Var	A2
	Trifolium pachycalyx	1	0	_	DD	Var	A2
	Verbascum degenii	1	0	_	CR	Var	A1, A2
	Accipiter brevipes - Avrupa	0	0	LC	VU	2290-5313 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	Aquila pomarina	0	0	LC	LC	4758-18884 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	32000-338353 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Ciconia nigra - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	8000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
Circaetus gallicus - Avrupa	0	0	LC	LC	1260-2330 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
Dendrocopos leucotos	0	0	LC	LC	Nadir (Üreme)	C1
Dendrocopos medius	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Dendrocopos syriacus	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Emberiza hortulana	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Ficedula semitorquata	0	0	NT	LC	Var (Üreme)	C1
Garrulus glandarius hansguentheri	1	0	LC	LC	Var (Üreme)	B2
Gavia arctica	0	0	LC	_	20 Birey (Kışlama)	C1
Hieraaetus pennatus - Avrupa	0	0	LC	LC	260-523 Birey (Göç)	B3, C1, C3
Lanius collurio	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Larus cachinnans michahellis	0	0	LC	LC	40000 Birey (1999 Kışlama)	A3, B3
Larus melanocephalus	0	0	LC	LC	14500 Birey (2000 Göç)	A3, B3, C1, C3
Larus ridibundus - Akdeniz	0	0	LC	LC	15040 Birey (1999 Kışlama)	B3, C3
Milvus migrans - Avrupa	0	0	LC	VU	2700-3500 Birey (Göç)	B1, B3, C1, C3
Phalacrocorax aristotelis desmarestii	0	0	LC	LC	450 Birey (2002 Kışlama)	B3, C1, C3
Phalacrocorax carbo - Karadeniz ve Akdeniz	0	0	LC	LC	3456-10000 Birey (Kışlama)	B3, C3
Picus canus	0	0	LC	LC	3 Çift (Üreme)	C1
Sitta krueperi	0	0	NT	(NT)	Var (Üreme)	C1
Sylvia nisoria	0	0	LC	LC	Nadir (Üreme)	C1
Talpa levantis - Trakya	0	0	LC	LC	Var	B2, C1
Tursiops truncatus - Karadeniz-Marmara	0	0	DD	(VU)	Var	B1, B3, C1
Triturus karelinii	0	0	LC	LC	Var	C1
Emys orbicularis	0	0	NT	NT	Var	C1
Testudo graeca	0	0	VU	NT	Var	A1, C1
Zamenis situla	0	0	DD	LC	Var	C1
Anthocharis damone - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Archon apollinus nikodemusi	1	0	_	EN	Var	B1,B2, C1
Glaucopsyche alexis - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Glaucopsyche arion - Kuzey ve Doğu Anadolu	0	0	NT	EN	Var	B1
Pseudophilotes bavius - Anadolu	0	0	_	EN	Var	B1, C1
Pseudophilotes vicrama - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Scolitantides orion - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Thymelicus acteon - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1

Kilyos Kumulları

Yüzölçümü : 903 ha
Boylam : 29,01ºD
Enlem : 41,24ºK
Yükseklik : 0 m - 100 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Sarıyer
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı

- **Alanın Tanımı:** İstanbul Boğazı'nın batı yakasında ve Karadeniz kıyısında yer alan ÖDA, Kilyos ve Gümüşdere köyleri arasında uzanır. Türkiye'nin Karadeniz sahili boyunca uzanan biyolojik çeşitlilik açısından en zengin kumul örneklerinden biridir. Ancak alan maden işletmeleri ve yoğun yapılaşma baskısı altındadır.
- **Habitatlar:** Kilyos Kumulları, İstanbul'un Karadeniz kıyılarında yer alan, kısmen fundalık, mera ve asit karakterli baltalık ormanlarla sınırlanmış geniş kumul ekosistemlerinden oluşur.
- **Türler:** Kilyos kumulları nesli küresel ölçekte tehlike altında bulunan sahil asperulası (*Asperula littoralis)*, Kilyos peygamberçiçeği (*Centaurea kilaea)*, Karadeniz salkımı (*Silene sangaria)* ve sahil sığırkuyruğu (*Verbascum degenii*) gibi endemik bitki türlerinin dünya ölçeğinde önemli popülasyonlarını içerir.
- **Alan Kullanımı:** ÖDA geçmişte yaygın olarak madencilik faaliyetlerine sahne olmuştur. Bugün daha çok ikinci konut inşaatları ile üniversite ve resmi kurum tesislerinin etkisi altındadır. Alanda sınırlı miktarda tarım yapılmaktadır.
- **Tehditler:** Kilyos Kumulları ÖDA'sında geçmişte geniş çaplı açık linyit işletilmeciliği yapılmıştır. Bu sebeple kumul alanlar büyük oranında kayba uğramıştır. Linyit madenciliğinin sonrası eski maden sahaları yabancı çam ve akasya ağaç türleriyle ağaçlandırılmıştır. Bu durum alanın biyolojik zenginliğini ve geleceğini büyük ölçüde tehdit etmektedir. Ağaçlandırmada kullanılan ve yöreye özgü olmayan türler kumullarda yayılmakta ve bitki örtüsü için tehdit oluşturmaktadır.
  Alanda yoğunlaşan plansız yapılaşma kumul ekosistemini tehdit etmektedir.
- **Koruma Çalışmaları:** Kilyos kumulları herhangi bir koruma statüsüne sahip değildir. Alanın önemini vurgulayan araştırmalar dışında koruma amaçlı bir girişim bilinmemektedir.

Convolvulus persicus © Ali İhsan Gökçen

- **Yerel İlgi Sahipleri**
  İstanbul Valiliği; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; İstanbul İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü; İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu; Doğal Hayatı Koruma Derneği.

Kilyos Kumulları önemli doğa alanı topografya haritası

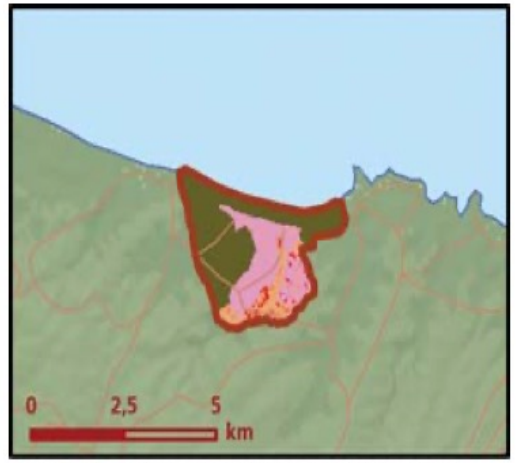

Kilyos Kumulları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Asperula littoralis	I	0	_	VU	Var	A1, A2
Centaurea kilaea	I	0	_	EN	Var	A1, A2
Convolvulus persicus	0	0	_	EN	Var	A2, B1
Isatis arenaria	I	0	_	EN	Var	A1, A2
Jurinea kilaea - Doğu Trakya	0	0	_	VU	Var	B1
Peucedanum obtusifolium - Doğu Trakya	0	0	_	VU	Var	B1
Silene sangaria	I	0	_	VU	Var	A1, A2
Verbascum degenii	I	0	_	CR	Var	A1, A2

İstanbul Adaları

Yüzölçümü : 9458 ha
Boylam : 29,08ºD
Enlem : 40,87ºK
Yükseklik : 0 m - 190 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Adalar
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı, kentsel sit alanı

- **Alanın Tanımı:** İstanbul Adaları, Marmara Denizi'nde İstanbul Boğazı'nın güneyinde yer alan ve geçmişten beri sayfiye amaçlı kullanılan adalar grubudur. Prenses Adaları olarak da bilinen ÖDA, toplam sekiz adadan oluşur. Büyükada, Heybeliada, Kınalıada, Burgazada ve Sedef Adası'nda yerleşim bulunmakla birlikte geçmişte hapishane olarak kullanılmış Yassıada'da ve Kaşık Adası ile Hayırsızada'da bugün yerleşime rastlanmaz.
- **Habitatlar:** İstanbul Adaları deniz ekosistemi yanında küçük bir oranda pırnal meşesi maki topluluğuna ve kızılçam topluluklarına ev sahipliği yapmaktadır. Adalarda deniz kuşlarının üremesi için uygun sarp kayalıklar geniş alanlar kaplar.
- **Türler:** ÖDA, ülkemize endemik bir bitki alttürü olan *Allium rhodopeum* ssp. *turcicum* için önemli bir yaşam alanıdır.

  Marmara Adaları göç döneminde leylekler (*Ciconia ciconia*) için önemi bir yoğunlaşma noktasıdır. Öte yandan alan, ÖDA kriterlerini sağlamamakla birlikte gümüş martı (*Larus cachinnans*) için önemli bir üreme alanıdır.

  ÖDA'daki bölgesel ölçekte tehlike altında olan sarı ayaklı Nimfalis (*Nymphalis xanthomelas*) adlı kelebek ÖDA kriterlerini sağlamaktadır.
- **Alan Kullanımı:** ÖDA'daki adaların bir kısımı yerleşim alanları içerir. Bunu dışında dalış, yatçılık ve benzeri spor faaliyetleri yapılır. Heybeliadada geçmişte bakır madenciliği yapılmıştır. Adalar İstanbul'dan çok sayıda günübirlik ziyaretçi alır.
- **Tehditler:** ÖDA'da bilinen bir tehdit bulunmamaktadır.
- **Koruma Çalışmaları:** İstanbul Adaları benzersiz koyları ve zengin kültür varlıkları sebebiyle çok sayıda doğal ve kentsel sit alanına sahiptir. Ancak alandaki biyolojik çeşitliliğin korunması için sistematik bir çalışma yoktur.

© Ali İhsan Gökçen

- **Yerel İlgi Sahipleri**

İstanbul Valiliği; İstanbul İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; Adalar Kaymakamlığı; Adalar Belediyesi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

İstanbul Adaları önemli doğa alanı topografya haritası

İstanbul Adaları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Allium rhodopeum ssp. turcicum	I	0	_	_	Var	B2
Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	20000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
Dendrocopos syriacus	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
Nymphalis xanthomelas - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1

Ömerli Havzası

Yüzölçümü : 58237 ha
Boylam : 29,46ºD
Enlem : 41,01ºK
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 25 m - 530 m
İl(ler) : İstanbul, Kocaeli
İlçe(ler) : Şile, Ümraniye, Maltepe, Pendik, Gebze, Sultanbeyli, Kartal

■ **Alanın Tanımı:** Ömerli Havzası, İstanbul-Şile yolu üzerinde bulunur. ÖDA, Ömerli Baraj Gölü ile göl çevresindeki ve doğusundaki tepelerin üzerinde bozulmadan kalmış, yarı doğal orman ve fundalıkları içerir. Alanda Karadeniz kıyılarında yer alan nemli meşe ormanlarından asidik topraklar üzerini kaplayan fundalık alanlara ve Marmara Denizi'ne yakın bölgelerde Akdeniz makiliklerine doğru geçişler görülmektedir. ÖDA, İstanbul'un içme suyu ihtiyacının bir bölümünü sağlayan Ömerli Barajı'nı içinde bulundurmasına ve koruma altında olmasına rağmen yoğun yerleşim talebinin, ulaşım ve spor amaçlı faaliyetlerin tehdidi altındadır.

■ **Habitatlar:** ÖDA; ormanlar, fundalıklar ve fundalıklarla ilişkili mevsimsel asidik göller, çayırlıklar, kuru volkanik kayalıklardan oluşan bir mozaik özelliğini taşır. Ömerli Havzası dünya ölçeğinde tehlike altındaki fundalıkların en geniş ve en iyi korunmuş örneklerinden birini içerir. Havzanın güney yarısı, Doğu Avrupa ve Doğu Akdeniz bölgesindeki en büyük ve en iyi korunmuş fundalıkları içerir. Öte yandan, alandaki tepelerde Trakya meşe ve gürgen ormanlarının yanı sıra sınırlı bir alanda ve Türkiye'deki diğer popülasyonlarına göre çok daha alçak irtifada yetişen doğal karaçam (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*) topluluklarına da rastlanmaktadır.

■ **Türler:** ÖDA, barındırdığı fundalık ve mevsimsel asidik göllere özgü türlerin çeşitliliği nedeniyle bitki türleri açısından son derece zengindir. Alandaki fundalık toplulukları bazı bitki türlerinin doğal yayılış alanlarını çok uzağındaki kopuk popülasyonlarını barındırır. Alandaki 11 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Bunların başında *Amsonia orientalis*, *Cirsium polycephalum*, *Colchicum micranthum* ve *Crocus olivieri* ssp. *istanbulensis* gelmektedir.

Alan, çobanaldatan (*Caprimulgus europaeus*) ve orman toygarı (*Lullula arborea*) gibi fundalıkları kullanan kuş türleri için önemlidir.

ÖDA içinde, AB ölçeğinde korunması gerekli bir çiftyaşamlı türü olan pürtüklü semender (*Triturus karelinii*) bulunur.

Alanda yaşayan Bavius (*Pseudophilotes bavius*), Himalaya mavi kelebeği (*Pseudophilotes vicrama*) ve sarı lekeli zıpzıp (*Thymelicus acteon*) nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan kelebek türleridir.

■ **Alan Kullanımı:** Ömerli Havzası içinde yer alan Ömerli Barajı, İstanbul'un büyük ölçüde içme suyu ihtiyacını karşılamak amacıyla 1970'li yılların başından beri kullanılmaktadır. ÖDA, son on yılda gecekondular ve yasadışı konutlar başta olmak üzere öncelikli olarak konut yerleşimi amaçlı kullanılmaya başlanmış, mevcut kırsal yerleşimler, hayvancılık, süpürgecilik ve düşük ölçekte sürdürülen ormancılık faaliyetleri yok olmaya yüz tutmuştur.

■ **Tehditler:** ÖDA üzerindeki en ciddi tehdit, alanda artan yapılaşma talebidir. Son on yıl içerisinde alanda büyük ölçekli konut yatırımları yapılmış ve bu sebeple yasadışı arazi satışları ve mülkiyet değişiklikleri gerçekleşmiştir. Ayrıca alanda yaşayanlar, ilgili kurumlar ve yatırımcılar arasında süregelen mülkiyet davaları halen çözüme kavuşmadığı gibi gecekondu yapılaşmaları ve imar ıslah çalışmaları alandaki fundalıkların büyük ölçüde tahribine sebep olmuştur.

ÖDA'daki koruma amaçlı ağaçlandırma kampanyaları farkında olunmadan nadir habitat ve canlı türlerinin kaybına sebep olmuştur. Diğer tehdit ise Formula 1 gibi büyük ölçekli sportif faaliyetlerdir. Formula 1 için alana açılan yeni yollar alanın doğal yapısını geri dönüşümsüz bozmuştur.

■ **Koruma Çalışmaları:** ÖDA, 1999 – 2002 yılları arasında Doğal Hayatı Koruma Derneği önderliğinde 76 kurumun katıldığı çok yönlü ve uzun soluklu bir savunma çalışmasına sahne olmuştur. Alanda 760 konutluk dev bir yatırım için dayanak teşkil eden karar ve düzenlemelere Şehir Plancıları Odası ve Mimarlar Odası tarafından açılan davalar neticesinde yapılaşma girişimi durdurulmuş ve ilgili yönetmelik maddeleri İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi kararıyla iptal edilmiştir.

Alan uzun bir süre için İstanbul Su Girişimi adını taşıyan ve havzada etkin tarafları bir araya getiren bir inisiyatif tarafından izlemeye alınmıştır.

■ **Yerel İlgi Sahipleri**
Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Doğa Koruma Daire Başkanlığı; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; Ömerli Belediyesi; Sultanbeyli Belediyesi; TMMOB Şehir Plancıları Odası; TÜBİTAK MAM; İstanbul'un Su Girişimi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu; Ömerli Doğa Koruma ve Yaşatma Derneği; Doğal Hayatı Koruma Derneği.

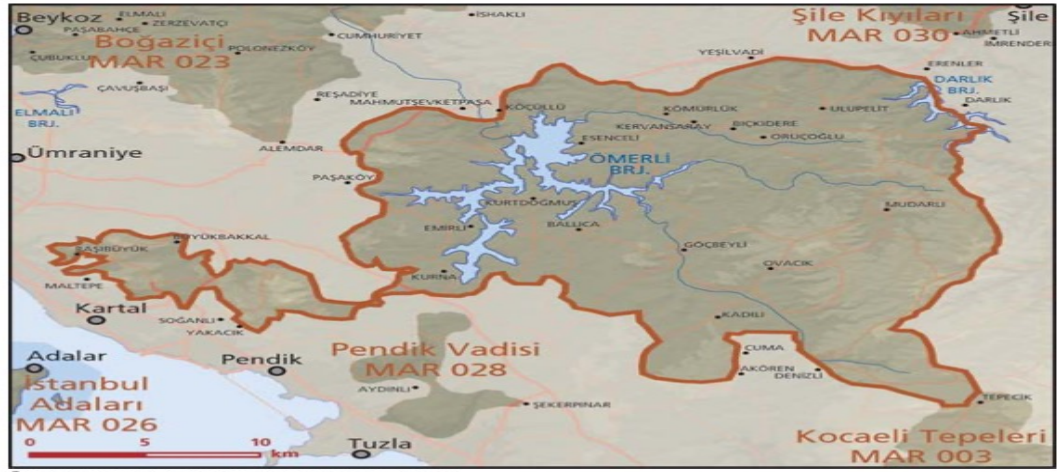

Ömerli Havzası önemli doğa alanı topografya haritası

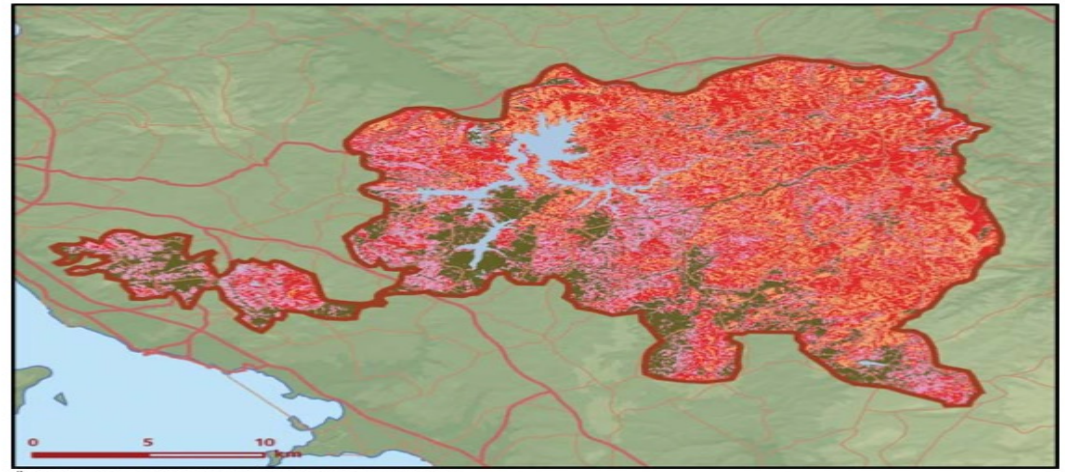

Ömerli Havzası önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

	Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
				K	B		
	Allium peroninianum	I	0	_	NT	Var	A2
	Amsonia orientalis	I	0	_	CR	Var	A1, A2
	Centaurea hermanii	I	0	_	EN	Var	A1, A2
	Centaurea inermis	0	0	_	VU	Var	A2, B1
	Cirsium polycephalum	I	0	_	CR	Var	A1, A2
	Colchicum micranthum	I	0	_	EN	Var	A1, A2
	Crocus olivieri ssp. istanbulensis	I	0	_	EN	Var	B1, B2
	Crocus pestalozzae	I	0	_	VU	Var	A1, A2
	Galanthus plicatus ssp. byzantinus	I	0	_	_	Var	B2
	Lathyrus undulatus	I	0	_	VU	Var	A1, A2
	Trifolium pachycalyx	I	0	_	DD	Var	A2
	Anthus campestris	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Caprimulgus europaeus	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Ciconia ciconia - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Dendrocopos syriacus	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Emberiza hortulana	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Lanius collurio	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Lanius minor	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Lullula arborea	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	Triturus karelinii	0	0	LC	LC	Var	C1
	Pseudophilotes bavius - Anadolu	0	0	_	EN	Var	B1, C1
	Pseudophilotes vicrama - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
	Thymelicus acteon - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1

Pendik Vadisi

Yüzölçümü : 2852 ha
Boylam : 29,34ºD
Enlem : 40,88ºK
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 10 m - 180 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Pendik, Gebze, Tuzla

■ **Alanın Tanımı:** Pendik Vadisi; İstanbul şehir merkezinin güneydoğusunda, Tuzla ve Orhanlı Belediyesi ile organize deri sanayi bölgesi sınırları içinde uzanmaktadır. Alanın sınırları güneyde Tuzla Piyade Okulu eğitim sahası ve D100 yolu, batıda Pendik Kurtköy bağlantı yolu, doğuda ise organize deri sanayi ve kuzeyde TEM yolu ile sınırlandırılmıştır. ÖDA, Kocaeli Yarımadası'nın orta ve güneyinde yer alan birkaç yüksek tepe (Karatepe ve Çataldağ) üzerinde bozulmadan kalmış yarı doğal habitat parçalarından oluşur. Alanın doğusunda deri sanayi bölgesinin içinden geçen Umur Dere (Doğandere) üzerindeki arıtma tesisi ve göletler bulunmaktadır.

■ **Habitatlar:** ÖDA; fundalıklar, meşe toplulukları ve çayırlardan oluşan meraları kapsar. Alan yoğun şehirleşme baskısına rağmen, geniş fundalık alanlar içerir. Bodur fundalıklar henüz ağaçlandırılmamış yamaçlarda ve yerleşime açılmamış dere vadilerinde görülür. Daha nemli topraklar üzerinde rastlanan boylu fundalıklar, çalı ve baltalık meşelerle karışık bir yapıya sahiptir. ÖDA'nın bir kısmı imar planında 'park - yeşil' alan olarak kabul edilmektedir. Alanda şehirleşmenin ve fundalıkların olmadığı kesimlerde çayır ve meralar bulunur.

■ **Türler:** ÖDA, ülkemize endemik ve nesli tehlike altında olan *Colchicum micranthum* bitkisinin yaşadığı en önemli iki alandan biridir. Alanda, ÖDA kriterini sağlamamakla birlikte kerkenez (*Falco tinnunculus*) ve şahin (*Buteo buteo*) gibi yırtıcı kuşlar kışlamaktadır.

■ **Alan Kullanımı:** Alan tümüyle yerleşim, sanayi ve ulaşım tesisleriyle çevrilidir. Özellikle Sabiha Gökçen Havaalanı bu bölgeye yoğun konut talebini getirmiştir. Karatepe'nin güneyindeki alan Tuzla Belediyesi tarafından döküm sahası olarak kullanılmaktadır. Bölgedeki sanayi ağırlıklı yatırımlar yakındaki organize deri sanayi bölgesi nedeniyle hızla artmaktadır.

■ **Tehditler:** Alan üzerindeki en ciddi tehdit yapılaşma ve ulaşım alt yapısının genişlemesidir. Alan sınırları içinde iki ayrı belediye ve bir organize sanayi alanı bulunur. ÖDA'nın yakınlarında bir üniversite tesisi ile İleri Endüstri ve Teknoloji Parkı yapımı planlanmaktadır. Karatepe mevkii geçmişte hazine arazisiyken bugün organize deri sanayi bölgesi sınırları içinde kalmaktadır. Alanda buna benzer mülkiyet tartışmaları ÖDA'nın geri dönüşü olmaksızın kaybına sebep olmaktadır.

Havza içinde 2001 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan ağaçlandırma kampanyası fundalık alanlara zarar vermiştir. Alanın güneybatı kısmı Pendik Barajı'nın suları altında kalmıştır.

■ **Koruma Çalışmaları:** Alanda bilinen bir koruma çalışması yoktur.

Colchicum micranthum © Ali İhsan Gökçen

■ **Yerel İlgi Sahipleri**

İstanbul Valiliği; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; İstanbul İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Tuzla Belediyesi; Orhanlı Belediyesi; Tuzla Organize Deri Sanayi Bölge Müdürlüğü; Kartal Orman İşletme Şefliği; Doğal Hayatı Koruma Derneği; İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

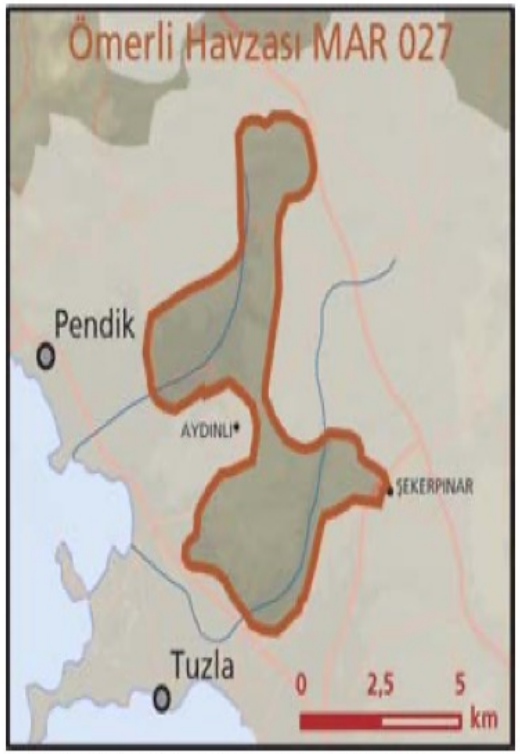

Pendik Vadisi önemli doğa alanı topografya haritası

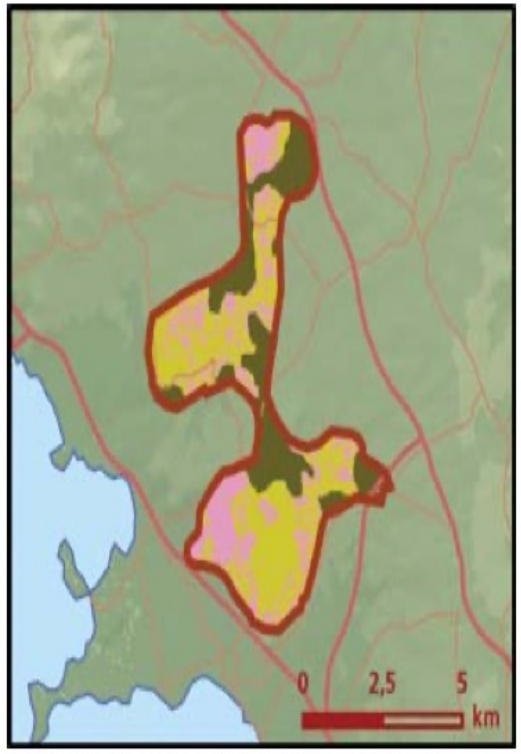

Pendik Vadisi önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Taşkuşu (*Saxicola torquata*) © Tamer Zeybek

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Colchicum micranthum	I	0	_	EN	Var	A1, A2
Lanius collurio	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1

Şile Kıyıları

Yüzölçümü : 4817 ha
Boylam : 29,51ºD
Enlem : 41,18ºK
Yükseklik : 0 m - 150 m
İl(ler) : İstanbul
İlçe(ler) : Şile
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı

■ **Alanın Tanımı:** Alan, İstanbul'un Doğu Karadeniz kıyısındaki kumullar, deniz kıyısına özgü fundalık ve çalılıklar ile Şile ilçesinin liman girişindeki dört adayı kapsar. ÖDA'daki kumul sistemi bu habitatın Türkiye'nin kuzeybatı kıyılarındaki en az zarar görmüş örneklerinden biridir.

■ **Habitatlar:** ÖDA, kumul ekosistemleri ile arkasında uzanan ormanlar ve fundalıklardan oluşur. Şile kıyıları önemli bir oranda yaprak döken ormanlarla kaplıdır.

■ **Türler:** Alan, İstanbul'a özgü ve nesli küresel ölçekte tehlike altında olan sahil asperulası (*Asperula littoralis*) gibi bitki türlerine ev sahipliği yapar. Alanda ÖDA kriterini sağlayan ve ülkemize endemik olan diğer bitki türleri *Silene sangaria* ve *Verbascum degenii*'dir.

ÖDA, tepeli karabatağın (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) Türkiye kıyılarındaki en önemli üreme alanlarından biridir.

Alan memeli türleri açısından da zengindir. Kıyıdaki mağaralar, uzun ayaklı yarasa (*Myotis capaccinii*), Akdeniz nalburunlu yarasası (*Rhinolophus euryale*) ve Mehely'in nalburunlu yarasası (*Rhinolophus mehelyi*) gibi nesli küresel ölçekte tehlikede olan yarasa türlerini barındırmaktadır.

ÖDA'da aynı zamanda bölgesel ölçekte tehlike altındaki karagözlü mavi kelebek (*Glaucopsyche alexis*) bulunmaktadır.

■ **Alan Kullanımı:** Şile, İstanbul için sayfiye amacıyla kullanılan bir alandır. Son yıllarda küçük ölçekli ekolojik tarım çalışmaları yapılmaktadır. Pansiyonculuk yaygındır ve farklı spor faaliyetleri yapılmaktadır. Alanda arış ve maden çıkarımı devam etmektedir. Alana adını veren şilebezinin üretimi gittikçe azalan ölçekte de olsa sürmektedir.

■ **Tehditler:** ÖDA üzerindeki en ciddi tehdit özellikle kumul alanların tercih edildiği motokros yarışlarıdır. Bu tür faaliyetler kumul bitkilerini olumsuz etkilemektedir.

Alanda özensiz açılan ve işletilen maden ocakları bulunmaktadır. Diğer bir ciddi tehdit plansızca inşa edilen ikinci konutlardır.

■ **Koruma Çalışmaları:** Şile Belediyesi ve Şile Çevre Gönüllüleri Derneği tarafından başlatılan ve diğer ilgili tarafların da destek verdiği kıyı koruma çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca Şile Belediyesi'nin, deniz temizliğinin göstergesi olan ''Mavi Bayrak'' konusunda girişimleri mevcuttur.

© Ali İhsan Gökçen

■ **Yerel İlgi Sahipleri**

İstanbul Büyükşehir Belediyesi; Şile Belediyesi; İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi; TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Şubesi; Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Kurumu (TÜRÇEK); Şile Çevre Gönüllüleri Derneği; İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu.

Şile Kıyıları önemli doğa alanı topografya haritası

Şile Kıyıları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
Asperula littoralis	1	0	_	VU	Var	A1, A2
Convolvulus persicus	0	0	_	EN	Var	A2, B1
Jurinea kilaea - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Peucedanum obtusifolium - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1
Silene sangaria	1	0	_	VU	Var	A1, A2
Verbascum degenii	1	0	_	CR	Var	A1, A2
Phalacrocorax aristotelis desmarestii	0	0	LC	LC	175 Çift (1995 Üreme)	C1
Miniopterus schreibersii	0	0	LC	NT	Var	C1
Myotis capaccinii	0	0	VU	LC	Var	A1, C1
Rhinolophus euryale	0	0	VU	VU	Var	A1, C1
Rhinolophus ferrumequinum	0	0	NT	NT	Var	C1
Rhinolophus hipposideros	0	0	LC	NT	Var	C1
Rhinolophus mehelyi	0	0	VU	VU	Var	A1, C1
Triturus karelinii	0	0	LC	LC	Var	C1
Glaucopsyche alexis - Anadolu	0	0	_	VU	Var	B1

- DEĞERLİ MİSAFİRLERİMİZ

- Yaban hayatı hasadı, tüketimi ve ticareti ile ilgili düzenlemeler ve IUCN veya CITES tarafından bildirilmiş tehdit altındaki yaban hayatı türlerinden türetilen yasadışı ürünler / hediyelik eşyalar satın almaktan ve bunların teşviğinden Tesis olarak kaçınmaktayız. Siz değerli misafirlerimiz de bu düşüncemizi saygı ile karşıladığınız için teşekkürlerimizi sunarız.